

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO POPULAR

Any XII. Núm. 612

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

6 maig 1933

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

El laïcisme a casa nostra

El laïcisme arreu del món va reculant a passes de gegant. Els països més cultes s'han arribat a convèncer que una cultura laica és una cultura mutilada, incompleta i, per tant, una cultura fragmentària. I cultura fragmentària val tant com dir manca de cultura. Si la nostra cultura no ens ha d'orientar en els problemes cabdals de la vida ¿què n'hem de treure de la cultura i per què ens ha de servir?

Avui recomença a tot arreu l'estudi de les valors espirituals de la vida. I tant la filosofia com les ciències morals tornen a ocupar el primer pla que, de dret, els correspon en la categoria científica. El materialisme es troba en franca derrota; i, com a conseqüència, un espiritualisme mancat dels estudis religiosos val tant com un espiritualisme sense base, incomplet i dislocat. Mai no arribarà a satisfer les exigències científiques ni les exigències dels esperits selectes i exigents amb si mateixos.

Ara, a casa nostra, hem posat de moda el laïcisme en el moment en què arreu va finint els seus dies. Ara aquí és moda ésser laic, prescindir de tot ambient religiós i girar-se de cara a la matèria talment com els éssers de més baixa categoria.

Però no tothom està conforme amb aquesta posició, ni entre els mateixos portanaveus del laïcisme. I per això entre certs intellectuals de Madrid s'ha posat de moda parlar de la "emoción religiosa", i constituir-la en substitut de la religió, i entre certs intellectuals de Barcelona s'ha volgut establir una distinció entre laïcisme social i necessitat de la confessió religiosa en privat, dins l'ànima de cada u.

Ja comprendran els nostres lectors que aquests últims, de casa nostra, són els qui, per raó de la seva situació política, han abdicat de les seves posicions catòliques d'altres dies per llançar-se en braços de la política esquerrana avui en ús... ¡Déu sap amb quina finalitat més minsa!

I així és freqüent sentir parlar a tot un Conseller de Cultura de la Generalitat de les roses de Sant Jordi, de les palmes de Diumenge de Rams i de tants altres temes relacionats amb la nostra espiritualitat cristiana, amb tot i el laïcisme oficial! ¡I també és freqüent sentir conferenciar tot un Rector de la Universitat, dins la seva obsessió per l'estudi de les cultures, sobre la cultura (?) laïcista de l'època present (com si el laïcisme constituís realment un peu per a cap cultura especial, i no una senzilla negació d'altres cultures) encara que reservant les creences i fins les confessions religioses per a la vida individual, etc.! ¡I és que ni l'un ni l'altre es poden desprendre del seu llevat espiritualista cristià, perquè no en va han estat formats en ell pel Seminari de Tarragona o pels PP. Jesuïtes de Barcelona!

És inútil voler distingir entre vida social i vida individual en aquests problemes. La línia divisòria pot imposar-se, momentàniament, dins el món jurídic; però mai no es podrà traçar seriosament dins el món científic on el Cristianisme va fixar-la, fa dos mil anys, amb caràcters inesborrables.

Però, ¿no fan pena tota aquesta gent que s'obstina a distingir coses indistingibles amb l'únic propòsit de fer callar el crit de la seva consciència?

El Doctor Arnal

PER JORDI ARNAU

II

Tot just havia acabat de transcriure el full anterior del dietari es va presentar al despatx la bona de la germana del meu amic per disculpar-lo. Seria que sortint de càl barber se n'hauria anat a fer alguna diligència, o s'hauria entretingut en alguna conversa. Jo no parava de dir:

—Ca, senyora, si no tinc cap pressa; l'esperaré encara que sigui per dues hores, sempre i quan vostè no es mortifiqui per mi i vagi fent la seva feina. Jo aquí també m'entretinc amb llibres tan bons com hi ha.

Jo el que volia era que la senyora em deixés sol per afusellar un altre full del dietari que ja tenia filat.

Com que vaig tenir ocasió de fer-ho, aquí va:

"29 de juliol de 1893. La pluja que ahir vam tenir a Ordal no es va fer sentir a la conca del Noia. Aquí està tot eixut i calent. El doctor Arnal ha dormit a casa i avui hem de resseguir unes quantes fonts i pous dels voltants per recollir falgueres. Com que de tot això en som pobres, la feina aviat ha quedat feta i a les onze ja som sota l'ombra espessa i fosca del roure que hi ha a dues-centes passes del portal de casa. L'arbre és tan espès que els pardals s'hi troben bé i no tenen por de nosaltres i amb la seva xerrameca encomanen al doctor Arnal les ganes de parlar. Per altra banda, com que és molt nerviós no sent la galvana de la calor.

"—Aquest país és ben diferent del meu. Allí a tot hora tenim els ulls en la mar blava mai quieta, aquí no us podeu desempallegar de la monotonia dels ceps; allí ara fa dues hores que bufa la marinada, aquí l'heu d'esperar fins a migdia i ja us arriba escalfada. No canviaria pas la meua caseta de la costa brava per la vostra casassa d'aquí al davant.

"—Potser no hi teniu un roure com aquest.

"—Però hi tinc un bosquet de pins d'on estant es veuen volar les gavines i les barques dels pescadors que semblen una mateixa cosa.

"—Aquí per pescar es necessita la paciència del pescador de canya; però, en canvi, fem caceres. ¿Hi sou aficionat?

"Aquí el doctor Arnal fa una rialleta i em respon:

"—Amb escopeta no; però amb forquilla... A Barcelona tinc uns quants amics caçadors; de tant en tant els porto a la meua terra i els acompanyo, però jo em quedo a la masia del dinar a vigilar els fogons. Encara em recordo d'una vegada que la cacera la faig fer tot sol. Ja us diré com va ser. Sortírem de X. a punta de dia i arribàrem al tros que tot just havia sortit el sol. Jo me'n vaig anar a la font amb el meu esmorzar, i els meus companys se'n van anar a fer maniobres qui sap a on. Quan vaig veure que a les onze no tornaven ni enviaven ningú amb la cacera per fer l'arròs, em vaig pensar que anaven mal donades i vaig dir-me per dintre: "Ara veuran els companys si jo sóc un home inútil." Vaig començar a cercar caragols regirant pedres i l'herba dels marges. Ja tenim un plat fort. Faltava el peix per l'arròs. Vaig agafar un ham i em vaig dedicar a la pesca eixuta.

"Quan vaig sentir això de "la pesca eixuta" em

vaig asseure (estava ajagut) i vaig dirigir al doctor dos ulls interrogants. I el doctor va continuar:

"—Com que era temps de calor, en poca estona vaig tenir a la mà mitja dotzena de peces. Així que vaig veure de lluny els companys que tornaven, em vaig ficar a la cuina. Vaig sofregir l'arròs amb la meua pesca i quan ells entraven a la masia vaig tirar l'aigua a l'arròs. Efectivament: els companys es van asseure als bancs de l'entrada, sense treure ni un llorigó ni res que portés pèl ni ploma. Després d'un curt comentari sobre la desgraciada expedició, un que fa: "I ara, de què farem mànegues?", i jo responc: "De la meua cacera." I encara no havia acabat de dir aquestes paraules la masovera sortia de la cuina amb la cassola voltada de fum com un encenser i la posava a taula. Ningú no es va fer pregar. L'arròs era excellent; però ningú no endevinava de quin peix era fet, posat que tothom donava per segur que era de peix. Que si és anguila; que si és rap; que si les espines més aviat semblen ossos i vinga preguntar i jo feia per tota resposta: "En havent dinat us faré portar els caps; ja ho sabreu tot." Amb aquell arròs deliciós, la caragolada que va venir després i les truites per acabament, amb bones amanides de tomàtecs i bacallà esqueixat es va acabar el dinar. Vinga el cafè, l'anís i el puro i tots contents i tips. Ja llavors vaig demanar a la masovera que em portés els caps en un plat ben blanc. Sensació! Van venir sis caps de bells exemplars de llangardaixos. Els companys es van quedar amb la boca oberta. Sort que tenien bon ventrell i no va passar cap fracàs dels que jo temia. El que es menja amb gana sempre fa profit. Ara ja sabeu vós què és això de la pesca eixuta.

"—El que no sé és com es fa per pescar un llangardaix. Jo no sabia pas com fer-m'ho.

"—Ho veureu pràcticament, com s'acostuma a fer en l'estudi de les ciències naturals. ¿Veieu aquella pedra grossa d'allí? Mireu si a sota hi trobeu un caragol de bona mida.

"M'alço, tombo la pedra i hi trobo un caragol dels que aquí em diem *vinysals*. El doctor Arnal pren una agulla de la solapa del jaqué i treu el caragol de la closca. Ara un ham i un cordill. Vaig a casa a cercar-ho. Mirant el marge d'allí a la vora no va ésser difícil trobar un cau de llangardaix. El caragol enfilat a l'ham és posat davant el cau i l'altre cap de cordill és lligat a la soca d'un cep. Ens separem del parany com unes deu passes. Tot seguit veiem que l'esquer és arrossegat a dintre. El doctor Arnal hi va, estira el cordill i troba agafat a l'ham aquella bèstia de mala fatxa matisada de verd.

Tot el de després ha estat una seqüela necessària de les premisses. Amb un ganivet de butxaca, allí mateix, *in situ*, li talla el cap, les potes i la cua, l'obre, li desenganxa l'ham que té clavat al ventre i l'escorxa. A la cuina de casa s'ha fet tota l'operació culinària portada en secret. A mig dinar ha estat portat a taula fregit amb all i tomàtec. Tots n'hem tastat i hem dit que era bo i fi com un tall de rap..."

Truquen a la porta del pis. Llegeixo ràpidament les poques ratlles que em falten transcriure, m'amago el paper a la butxaca, tanco el dietari i el torno on era,

sota dos diccionaris i, com qui no ha trencat mai cap plat ni cap olla, m'avanço a estrènyer la mà de l'amic que entra. Referent a les tres o quatre ratlles que no he tingut temps de copiar diré que no em contaven res de particular. En elles es feia avinent

que l'autor del dietari havia canviat el nom del doctor i havia callat el del poble d'on era fill per no senyalar massa, en el cas que algun tafaner atrapés aquella llibreta en vida de l'autor o després del seu traspàs.

El mite de la cultura

PER J. J. C.

L'home no pot viure sense quelcom, idea o sentiment, en què recolzar-se, o que el guiï i esperoni en el camí de la vida.

I ço que passa a l'home, passa també als pobles.

Un home, o un poble, sense ideals, sense mites, s'atrofien, es desconcerten, s'anul·len.

Aquesta veritat prou la saben, i se'n valen els governants d'esquerra. Una volta han robat als pobles les creences religioses, els ideals patriòtics, els valors morals, que els feien plaent i estimulants l'existència i els empenyien a millorar-la constantment, procuraren emplenar el buit que deixen, amb altres ideals, amb teories enlluernadores, amb mites en certa manera prestigiats: Cultura, Llibertat, Democràcia, Sobirania popular, Sufragi universal, Europeisme, etc. El primer, la Cultura, és el mite avui predominant i el que ens mou a escriure aquestes ratlles.

En un ordre inferior va fent-se cosa semblant.

Les festes religioses i pairals, tan estimades i venerades del poble, hom les substitueix, a poc a poc, per festes i commemoracions profanes i tendencioses, que, si de moment no arrelen, van fent el seu camí... Prou que ho saben els seus inventors i propagandistes!

El culte dels Sants, es canvia pel culte de la carn, que té els seus eucologis en quasi totes les Revistes il·lustrades, i les seves icones en les Miss (i pobres noies!) i en els nudismes de tota mena...

I aquest és el secret de les campanyes generals, insistents, gairebé entusiastes, que arreu del món es porten a cap en pro de la Cultura (posem-la amb lletra majúscula, perquè no ens diguin incultes), destinada a reomplir el buit immens que va deixant en el si dels esperits i en la consciència dels pobles, la crisi religiosa provocada i agreujada cada dia pels esquerrans de tota mena, especialment de la mena dita "intellectual".

I què és, en realitat, la Cultura?

No és una religió, ni cap sistematització moral, ni cap sistema filosòfic, ni tan sols un art de bon viure, ni una colpadora visió artística que faci oblidar, per més o menys temps, els flagells i les tristeses ordinàries de la vida humana, que ningú no és capaç d'evitar, per savi i poderós que sigui.

La Cultura és la possessió d'un conjunt, quelcom ordenat, petit o gros, de coneixements primordials, que capacitin l'home per a fruit dels elements de la natura i dels productes de l'intel·lecte, i facilitin a tothom la convivència social dins d'una atmosfera de comprensió i de distinció, a més del progrés individual que permetin les pròpies forces.

Així, doncs, la Cultura serà tan variable en qualitat i intensitat com ho siguin els homes que l'obtinguin segons els seus talents, segons les seves possibilitats, segons la seva aplicació; i no podrà ésser mai igual la cultura d'un home de lletres a la d'un pobre minaire; ni la d'un ciutadà que viu rodejat

d'entitats i riqueses culturals, a la del senzill pagès que vegeta atrafegat i aïllat, en plena ruralia.

I ara bé, ¿podrà mai la Cultura, que ara se'n dona com un *cúralo todo* en l'esfera moral i com el més ferm sustentacle de la civilització, substituir els valors de la cristiana educació que, gràcies a Déu, hem rebut, i emplenar aquest buit immens que deixa en el cor de l'home i en el cor social l'absència dels principis i de la vida religiosa, foragitats per una acció estatal desatinada i una propaganda universal verament demoníaca?

Evidentment que no. Àdhuc suposant que la Cultura es faci popular i es doni generosament en totes les persones aptes, ¿quantíssimes més no en restaran dejunes de la Cultura: pobres, vells, desgraciats, treballadors, aïllats, incapaces, vagabunds, etcètera, etc.? ¿Què hi té a fer la Cultura en les desferres socials ingents i irremeiables?

Però, a més, la Cultura, ¿serveix de consol, obra com a bàlsam, suscita esperances, respon satisfactòriament a les tremendes preguntes que, tothom, una hora o altra, vulgues que no, es formula sobre el nostre origen, sobre el nostre fi, sobre els greus problemes de la humana existència, sobre el paorós problema de la mort i el nostre futur destí, tan pròxim com indefectible?

Àdhuc en les relacions humanes, i més encara en les d'ordre internacional, la Cultura ha fracassat sorollosament i terriblement.

La Guerra Gran la provocaren i la patiren els pobles de màxima Cultura, i tothom recorda que la Guerra Gran fou la més bàrbara i sagnant de la Història.

Ara mateix acabem de contemplar un acte cultural que fa caure la cara de vergonya, l'anomenada *Diada del Llibre*, convertida en gran part en Diada comunista i pornogràfica.

Tinguem, també, en compte que la Cultura, mal administrada i mal païda, és un planter de pedants i d'escèptics.

I recordem, per fi, que si "molta ciència acosta a Déu, poca ciència, de Déu ens allunya".

¿Vol dir això que nosaltres siguem enemics de la Cultura? Tot el contrari! Si cabalment l'Església, nostra Mare, és la que salvà totes les obres de la Cultura antiga i es la Creadora i la Mestra i la Mecenes de la veritable Cultura moderna.

Ço que propugnem i proclamem és una Cultura racional, plena, clàssicament donada, magnànimament sostinguda, fonamentada en la Religió cristiana i fecundada pels sentiments cristians.

Al capdavant, no trobarem enlloc altra solució que aquesta al problema de la Cultura.

¿Quins fruits ha donat la mala Cultura, en tots els temps, sinó fruits de maledicció i de ruïna?

Pensem en la Cultura de l'Edat Mitjana, promoguda i controlada per l'Església Catòlica, que produí aquella civilització de la qual fou magnífic exponent el segle XIII^a, avui ja considerat com el segle més gran de la Història per tots els esperits cultes del món contemporani.

Contra els apòstols i contra la doctrina

PER R. RUCABADO

Toquem a l'última paret que resta caure. Ja apuntem el coltell a la carn viva. L'article 31 de la Llei de Congregacions, l'article temut, és a l'arena. I damunt de l'educació dels nostres fills, com damunt del vestit de Crist, han llançat les sorts. La discussió de tota aquesta llei ha estat llançant la religió al circ, a les feres. Quan sigui publicada a la *Gaceta* es veuran les mutilacions, les punyalades, les ferides i queixalades dels senglars fins a on arriben, i per quina mica de forat en la mordaça podrà respirar, i en quin sentit, lligada, agarrotada, es podrà moure arrossegant. Ara ve el moment de la ganivetada mortal: la prohibició de l'ensenyança a les ordres religioses. Ve l'hora prevista amb terror pels pares dels infants educats en els col·legis de les Congregacions. Ve l'hora del terror sobretot pels pares pobres. Ve l'hora negra de la iniquitat màxima, la més típica d'aquesta llei. Totes les altres depredacions, confiscacions i usurpacions són lleus al davant d'aquesta. L'Estat, que fa una llei per a les Congregacions, ataca, perjudica, destorba, noieix, desorganitza, danya, trepitja, atropella centenars de mils de ciutadans que no són frares ni monges: els ciutadans pares de nois i els nois mateixos. I es disposa l'Estat a aprovar aquesta llei que és com una declaració de guerra de l'Estat contra els ciutadans, contra els cents mils de ciutadans interessats, als quals es vol perjudicar, lligar, entrebancar, marejar, contradir i ferir en l'esperit i en l'economia, talment com si fossin enemics o invasors.

La prohibició d'ensenyança a les ordres religioses és una de les injustícies i de les iniquitats històriques, essent el pretext o el motiu tan prim, tan insignificant, si és que n'hi ha, que és transparent com un vidre. No es formula cap càrrec, cap causa veritable i concreta. Només fluixos i gastats tòpics de míting, inexpressius, incorporis en llur vaguetat: Es tracta d'un ensenyament *endarrerit* (?), *absorvent* (?), *exclusivista* (?), *proselitista* (!), *intrusista* (??)... A través de la inèpcia d'aquests greuges, no es veu més que una causa certa i viva, poderosa i autèntica. Allò que per elegància eufemística s'anomena *sectarisme*, que vol dir secament, brutalment: *odi*. Odi a la religió vera, odi irracional, inexplicable, implacable. Odi a Crist, odi infernal perquè és tan pregon i tan rabiós i tan irreconciliable que és molt més fort que els seus instruments i que els seus verbs i satèl·lits, tristos esclaus d'un dictador poderós i gegantí, Satanàs, rei de l'abisme, que inspira i mou els cecs legisladors. Solament un esperit de diable pot donar corda a la tenacitat fiscal, pot dirigir l'instint anticristià, pot afinar la punteria cap al centre mateix de les coses sagrades, pot entrebancar amb hipòcrites travetes l'interès religiós, pot destorbar, tancar, tallar el camí a tota solució, perquè només Satanàs pot i sap recargolar el turment amb l'ungla fatal de la desesperança.

La implacable animadversió dels faedors de la llei s'esmola i afina per a treure tota esperança de solució o sortida. "*La inspección del Estado cuidará de que las Órdenes y Congregaciones religiosas no puedan crear o sostener colegios de enseñanza privada, ni directamente ni valiéndose de personas se-*

glares interpuestas." Així tanca tota porta l'apartat tercer de l'article 31 del projecte. És la persecució irreconciliable. Prou els pares catòlics s'han afanyat amb gran delit a cercar formes que permetin la substitució en la forma millor possible dels col·legis religiosos per si la prohibició tan temuda arriba a tenir força legal. Però aquesta prohibició sola, ço que conté el lacònic apartat primer del funest article no acontenta als sectaris: "*Las Órdenes y Congregaciones no podrán dedicarse al ejercicio de la enseñanza.*" Aquesta negativa radical no els acontenta. La intenció és fer impossible que la Congregació pugui ensenyar sota cap forma. (L'apartat segon, que relleva de la prohibició les ensenyances de l'Ordre per a la formació dels propis membres, sembla ben inútil. Si els mestres religiosos no poden ensenyar, si l'Ordre com a tal no pot funcionar, a què formar els membres?) La intenció és deixar impossible que el mestre religiós pugui ensenyar. Ni col·lectivament, ni privadament. I es preparen esmenes a l'article que prohibeixen al mestre religiós dedicar-se a l'ensenyança, àdhuc ja fora de la Congregació, ni provist de títols professionals, és a dir, provada la perícia per l'Estat mateix, impedit-li que pugui actuar de mestre particular sota cap forma.

No s'hi deixa sortida. Els catòlics i els pares de família, si havien en últim terme de passar per la renúncia, dolorosa, cruel, injusta, del col·legi religiós sota una o altra forma, podien en darrer baluard confiar en les escoles privades, amb personal seglar catòlic. Però el fantasma de l'escola única vigila l'horitzó. Tota escola privada catòlica, àdhuc secular, tard o d'hora serà amenaçada de caure o en la xarxa de l'Estat o en les xarxes sindicalistes. Però abans i tot que arribi el setge en aquestes darreres trinxeres de la llibertat i de la religió, la intenció dels sectaris que guisen les lleis tirant a dins del calderó tots els ingredients emmetzinats i repugnants, com un cuinat de bruixa, va de dret a precipitar els esdeveniments. No solament als apòstols es combat i refusa, impedit l'activitat als mestres religiosos portadors de la doctrina santa que prediquen i ensenyen amb afany especial, obligats per vot i vocació de llur persona i vida. No solament els apòstols volen lligar, sinó la doctrina mateixa, que no sigui ensenyada ni en les escoles públiques, ni en les escoles particulars i privades. Així ho ha dit en ple debat la comissió parlamentària de la llei de Congregacions, així ho ha confirmat el ministre de Justícia. Aquesta prohibició d'ensenyar doctrina als col·legis privats no consta *encara* en el text de la llei. Però és viva i existent la intenció en la ment del ministre i dels seus col·laboradors, en les mans dels quals està la redacció futura del reglament que reblarà el clau de totes les prohibicions que conté la lletra de la llei i que desitja la voluntat del sectari legislador. Les declaracions de la comissió parlamentària i del Sr. Albornoz al debat del dia 5, en ocasió de discutir-se l'article 21, són el *lasciate ogni speranza*. Aquell article ja aprovat diu: "*Las iglesias podrán fundar y dirigir establecimientos destinados a la enseñanza de sus respectivas doctrinas y*

a la formació de sus ministres." I la interpretació que de paraula, amb grandíssimes i justíssimes protestes dels diputats catòlics, els redactors del text aprovat van exhibir sobre l'abast de l'article, en aparença no injust, és la injustíssima pretensió que les doctrines d'aquelles *esglésies* puguin ésser ensenyades *només que a dins* d'aquells establiments. O sigui, i ben clar ho digueren aquells diputats i el ministre sectaris, que la doctrina podrà ensenyar-se a dins de l'església, però no en cap escola. Que a les escoles particulars no es podrà ensenyar religió, com no se'n pot ensenyar a les escoles públiques.

Estem, doncs, a la fase decisiva de la batalla. És tan gran el mal que es prepara com és immens el bé que intenten combatre i enderrocar. Jo ja no veig ministres ni diputats ni lleis, sinó els veritables poders que estan en guerra, l'Infern contra del

Cel. Som a un episodi d'aquesta èpica lluita, de la gran Cristiada, que durarà tant com el temps. La guerra de les potències subterrànies contra els apòstols de Crist i contra la doctrina de Crist, esgrimint, engegant contra ells i contra aquesta tots els sofismes, totes les hipocresies, totes les fallàcies de la política humana. ¿Què no veurem, quin horror no presenciarem, si la catàstrofe legal és aprovada?

Per això un hom se sent petit davant de la gran emoció i de l'enorme transcendència dels interessos pugnadors. Tots els interessos del Mal contra tots els interessos del Bé, en combat furient, sentint el Mal que ara és la seva hora. Només un hom sabria, en aquest gravíssim moment, demanar humilment, que Déu doni la força als qui lluiten per Ell, i que Déu protegeixi, empari i defensi les nostres ànimes amenaçades, i, més estimades que elles, les ànimes dels nostres fills.

Sant Jordi i Sant Wenceslau

La supressió de la diada de Sant Jordi, gloriós patró de Catalunya, per la Generalitat i el bloqueig de la capella del Sant, on tantes generacions de diputats catalans havien durant segles i segles venerat el Cavaller august protector de les nostres armes i de la nostra corporació històrica, capella en la qual enguany no es pogueren celebrar funcions públiques, ha portat a molts per contrast al record de l'homenatge que als ulls dels barcelonins i de tots els visitants de l'Exposició internacional de Barcelona celebrada l'any 1929, la República Txecoslovaca dedicà a Sant Wenceslau, patró d'aquella nació que retrobà fa pocs anys l'antiga independència.

És dolorosa per nosaltres la comparança. La Generalitat de Catalunya, renascuda en 1931, refusa el culte a Sant Jordi, patró tradicional de l'antiga i secular Generalitat que presidí les èpoques glòries i els dies heroics de la pàtria, sempre sota el guiatge de la creu vermella que encara avui necessàriament els dependents de la Generalitat porten gravada en galons i escuts i que segella junt amb les quatre barres tot el patrimoni de la corporació. La República Txecoslovaca, malgrat que no és governada precisament per catòlics i que al damunt té per cabdill polític un esquerrà con Massaryk, tenia en la seva instal·lació oficial en el Palau Meridional de Montjuïc, una gran estàtua policromada de Sant Wenceslau, Duc de Bohèmia, patró de la nació Txecoslovaca, que morí màrtir i fou enterrat a l'església de Sant Guy de Praga, havent estat occit per odi a la fe el dia 28 de setembre de l'any 936.

Aquella instal·lació oficial, aplegava nombroses fo-

tografies de les institucions culturals, de la República, entre elles els cèlebres *sokols*. Però entenent el règim republicà d'una manera molt distinta d'aquí, no es donaven de menys els representants oficials d'aquell Estat, no sols de fer presidir en certa manera la sala per l'imatge de Sant Wenceslau, sinó d'acompanyar-la amb nombrosos documents gràfics, relacionant amb aquell venerable cabdill l'antiguitat i el desenrotllament històric de l'Estat Txec, amb mires especials al millenari de la mort de Sant Wenceslau que se celebrarà en 1936.

La República Txecoslovaca s'afiança amb un cabdill nacional històric encara que sigui un sant d'altar. La Generalitat de Catalunya trenca la solidaritat amb Sant Jordi, amb la tradició i amb la història. Qui serveix millor la pàtria? — R. R.

Cerebrino Mandri

És cosa de casa i que ha traspasat les fronteres d'Espanya. El CEREBRINO MANDRI contra el dolor és de tot el conegut, bo i millor.

No perjudica mai.

Preparat per FRANCESC MANDRI, metge i químic farmacèutic.

Provença, 203 - Barcelona

SI VOLEU FER-VOS EXAMINAR LA VISTA PER UN METGE OCULISTA ESPECIALITZAT, EN LA MILLOR INSTAL·LACIÓ D'EUROPA, ACUDIU A L'INSTITUT MEDIC OCULISTA COTTET

AV. PORTAL DE L'ANGEL, 40 - BARCELONA

Carnet setmanal

El 1.er de maig. — Ha passat una altra festa del treball, és a dir, la festa de la ganduleria. Comprenem que s'hagi instituit aquesta festa, si bé no en podem oblidar l'etiqueta marxista que, més que de festa del treball la qualifica de festa del socialisme mundial i, per tant, profundament contrària a la nostra ideologia.

Però tot i acceptant-ne l'existència, demanem: ¿té dret algú a deixar les ciutats i viles de la nostra terra en un estat tan trist i catastròfic com el que ara els imposa una petita minoria, convertida, gràcies a dissortades proteccions governamentals, en rectora de la vida nacional? ¿Té dret algú a suspendre tota activitat, fent impossible la vida ciutadana i a convertir ço que hauria d'ésser festa en una diada plena de neguit, d'angúnia, d'impossibilitat per a tot i per a tots, com la que a casa nostra sofrim amb motiu d'aquesta data?

Ja entre els mateixos medis esquerrans s'han alçat veus en protesta d'un fet semblant, que ataca l'entranya de la nostra civilització amb una dictadura roïna i perillosa. I en el mateix Ateneo de Madrid, centre de podridura intel·lectual i lloc central de tot desgavell espanyol, una munió de veus han clamant perquè la festa del treball deixi d'ésser un dia trist, esgotador de tota vida ciutadana, sense que, per ara, aquelles veus hagin estat oïdes per qui havia de tenir-les en compte. Però, d'any en any cal que aquestes veus es reproduïxin i que no donem l'espectacle lamentable que donem en la nostra terra de dos anys ençà. I cal que les veus siguin recollides pel Poder públic, tenint en compte que el Poder és de tots i per a tots, i no per a una minoria social solament.

Ortega i Gasset trobava trist el perfil de la segona República espanyola. I aquella tristesa ha anat augmentant a mida que els dies han passat i ha vingut a culminar en aquest 1.er de maig, catastròfic i trist entre els dies tristos de l'any. ¿Quin deuria ésser el perfil de la República vist per Ortega i Gasset en aquella diada?

Comprenem que els marxistes espanyols facin esforços per tal que la seva festa resulti el més ampla possible. Però no comprenem com el Poder Públic, que és de tots, imposi aquesta festa a tothom sense gust ni ganes de la majoria.

Si mai haviem dubtat que el socialisme dominés a casa nostra, amb tot i no comptar més que amb la "Casa del Pueblo" de Madrid i uns petits nuclis al nord i sud de la Península, mai, com en el dia 1.er de maig, no haurem pogut tenir la sensació de trobar-nos dominats per un marxisme estentori, i mai com en aquella diada no haurem tingut la sen-

sació de trobar-nos dominats per un Poder estrany a nosaltres.

La festa del treball, lliurement acceptada, pot esdevenir una festa. Però la festa del treball imposada en termes anticivils, ni és festa ni pot ser-ho mai més que per aquells l'única norma dels quals és la de la imposició constant per virtut de la força material que dóna el Poder mal sostingut i pitjor aplicat, com passa ara a casa nostra.

"A so de tabals no es cacen llebres", diu un vell adagi català. I tinguin present els socialistes que ni el seu credo ni la seva ideologia no s'imposaran als esperits lliures i selectes a base d'actituds de força provocades per minories contra tota l'opinió del país.

¡Una tristesa més entre les moltes que suara ens han corprès a tots!

El traspàs de serveis a la Generalitat.

— Tothom qui conegui la veritable vida político-administrativa sap que la gran eficàcia de les institucions no s'obté pas amb declaracions parencoses i transcendents, sinó més aviat amb el treball de cada dia i amb la feina obscura dels elements administratius.

Així, doncs, a Catalunya, l'Estatut fou la base de la nostra autonomia, amb totes les limitacions formidables que comporta. Però l'Estatut no estructurà l'autonomia. Quan aquesta s'està estructurant és ara, en el si de la Comissió de traspàs de serveis públics, constituïda per elements de l'Estat i d'altres de la Generalitat.

I ¿quina és la feina portada a cap, fins ara, per aquesta Comissió? Cal reconèixer que el seu treball és costós i complicat en molts casos, sobretot per la necessitat de tenir en compte els interessos creats. Però d'aquí a no veure's quasi per cap costat la feina de la susdita Comissió, al cap de molts mesos de trobar-se constituïda, hi va un món de distància. Fins ara, només aquells serveis que ja eren ben categòricament determinats en l'Estatut — com els dels municipis i algun altre — han estat objecte de traspàs. Tots els altres encara resten en el mateix estat indecís i semblen oferir més dificultats de les que l'entusiasme del primer dia feia preveure. I així resulta que fins ara l'autonomia és poc més que una il·lusió, i que mentre els nostres esquerrans diuen a tot drap que Catalunya és autònoma, els altres mortals veiem que la funció de reconeixement de l'autonomia té cada dia més dificultats i es va retardant de manera insospitada.

Segons dades que tenim per certes, aquesta mateixa setmana comença la Comissió l'estudi referent a matèries d'hisenda. I aquí serà on constatarem bé el sentit ample i generós de la Comissió interpretant l'Estatut, o bé on havem de trobar la mort de l'autonomia. Perquè autonomia sense les partides pressupostàries suficients per a posar en actiu els seus serveis, tant val com no res. I qui sap si els desig-
nis del Govern Central poden constituir precisament

Abans de fer les vostres **INVERSIONS EN VALORS** consulteu les seves garanties, característiques i perspectives

L. GOMIS
Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

un engany en aquest punt de les finances, cosa que ens obligaria a proclamar el fracàs de l'autonomia, ja que pagar els serveis amb diner propi, junt amb els serveis de l'Estat tant valdria com pagar-los dues vegades i resultaria la nostra regió, la regió espanyola de vida més cara i difícil.

Mentrestant, el públic es troba ja completament apartat de tots aquests problemes, que no semblen pas interessar-li molt. ¡La gestió desastrosa de l'Esquerra té alguna cosa a veure amb aquest formidable desengany!

Què passarà? — La intervenció parlamentària del Diputat Sánchez Roman, en un discurs que cal reconèixer fred i ple de serenitat, en un dels darrers debats parlamentaris, semblà donar altre cop orientacions a la solució política tan temps ha discutida per majoria i oposicions parlamentàries. Veurem el que en sortirà, ja que en realitat no podem fer profecies en el moment en què escrivim, per manca d'elements de judici.

La situació és confosa per a tots, i en la dificultat de trobar-hi solució creiem nosaltres que està tota la tragèdia del moment. Al cap de dos anys de règim, aquest es troba en un carreró de sortida difícil, car és evident que el Govern es absolutament impopular, sobretot a base dels socialistes, i les minories no es troben pas en disposició de substituir-lo sense comptar amb el Decret de dissolució de Corts.

Hi hauria com a solució política normal la de la sortida dels socialistes del Govern. Però aquests amenacen, per una banda, i per l'altra costat tenen una minoria de cent setze diputats, que impossibilitaria de governar sense el seu assentiment. A més, el pacte entre Azaña i aquesta minoria sembla que és molt estret, ja que públicament ha estat tantes vegades ratificat i publicat, i qui sap si el mateix Azaña prefereix sacrificar el Govern totalment abans de donar lloc a la sortida dels socialistes. Tampoc cal excloure entre els elements per arribar a solucions el factor del caràcter del cap del Govern, home dur i carregat d'orgull d'intellectual madrileny, que li pot imposar anar-se'n del Govern abans que transigir amb solucions que no siguin del seu gust.

En un mot, la solució és difícil, ja que cal confessar que, en realitat, no és pas el Govern l'únic inactiu i contrari a l'opinió, sinó les pròpies Corts Constituents que, al cap de quasi dos anys de funcionar, han plantejat tots els problemes nacionals sense arribar a la solució de cap d'ells. En canvi, si no han resolt problemes, han enverinat les solucions possibles d'aquests i n'han creat una sèrie de nous, com els de la qüestió religiosa, problema agrari, etc., les conseqüències dels quals ningú no pot amidar a hores d'ara.

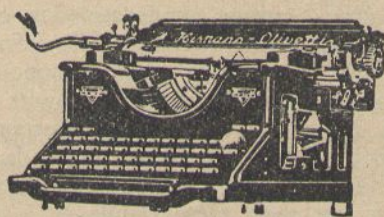
Què passarà, doncs? Repetim que res no podem preveure en el moment en què escrivim. El que és ben cert, però, és que si les oposicions persisteixen

en la seva actitud obstruccionista, el ball no pot continuar així i quelcom de nou ha de venir dins el marc de la política nacional. Serà quelcom definitiu? No ho creiem; més aviat creiem en una solució interina que vingui a delimitar el nombre de lleis d'aquestes Corts, considerades com a complementàries de la Constitució, amb un Govern a base de l'actual amb alguna intervenció de minories esquerres, cosa que empitjoraria també els problemes sense adobar res, per anar després a unes eleccions veritables que portessin unes Corts veritablement representatives del sentit actual de l'opinió, tan canviat en dos anys, segons tots havem pogut constatar!

Els partits demagògics tenen l'inconvenient que obliguen els homes capdavaners a solucions extremes, que no poden donar des del Govern si volen en realitat governar, o porten necessàriament llur fracàs. I així passa al Govern Azaña i així haurà de passar al Govern de Catalunya que ara, amb els plans de reforma agrària, no satisfarà la seva pròpia gent.

¿Es que l'esdevenidor es prepara un xic més negre que el moment actual? Els polítics de la situació tenen aquests dies a Madrid el Sr. Kerenski, l'ex-cap del Govern rus que va donar pas als Soviets. Aquest home, en conferències públiques, ha dit tota la veritat del moment que ell va viure i, a més, ha donat lliçons molt aprofitables, que els nostres polítics haurien de recollir si volen governar i no passar també ells a desempenyar, en perjudici de tots, el paper de Kerenski en la revolució espanyola. Que aprenguin d'ell si és que no tenen el cervell tan obturat que ja els sigui impossible aprendre dels altres.

I nosaltres, catalans, víctimes de tants desencerts d'allà i d'aquí, preguem perquè Déu, en aquests moments transcendents, ens doni a tots el més convenient, ja que l'obscuritat del moment actual és molta i les bromes negres avancen per moments en l'horitzó nacional.

Hispano Olivetti M. 40

La màquina de qualitat SUPREMA a un preu RAONABLE
FABRICADA A BARCELONA

Guanyadora del Campionat de Mecanografia de Barcelona

Via Laietana, 37 - Tel. 14734 - BARCELONA

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

FABRICA d'articles de PLATA DE LLEI
i metall blanc. Objectes d'art per a presents.

PREUS DE FÀBRICA

4, PORTAFERRISSA, 4

Organitzem la caritat

PER ALFONS PAR

La forma més simple de caritat, la que es fa a l'indigent personalment i directa quan aquest en té mancament, és la més sentimental i la més evangèlica. Aquell qui té i aquell qui fretura s'encontren: l'acció sorgeix de cor a cor, emotiva, xardorosa, sense que res no s'hi interposi, ni altres persones, ni altres pensaments. És també la més imperiosa: taxativament caiem en pecat si podent fer-ho rebutgem de socórrer qui se'ns presenti en front, mogut de necessitat extrema.

Aquesta caritat de tipus evangèlic resol casos particulars i és de creure que era suficient en els temps bíblics i àdhuc ho és en els temps moderns en poblets de vida primitiva, en circumstàncies normals. No em refereixo a esdeveniments extraordinaris, com els set anys que alleujà Josep. Recordo que en la meua joventut joia alguns mesos en un poble del Montseny on totes les necessitats eren subvingudes de tan espontània manera i meritòria. Allí no hi havia forasters, ni, mancats de carretera, passavolants; tothom es coneixia. Hi havia un pobre permanent, un gollut, i d'altres ocasionals, segons les collites, les malalties o la mainada. El cretí feia la capta, de casa en casa, cada diumenge en eixir de l'ofici; era com un aconductament sentimental, sempre es planyia dels mateixos mals, tots l'aconhortaven com millor sabien, tothom li donava el mateix. El senyor rector havia cura de les necessitats inesperades; a les seves indicacions, els senyors d'una vella casa pairal, els amos de les masies, els masovers, els parcers i, si calia tots els veïns, portaven el remei adient: consols amb visites personals, queviures, diners. Qui vivia en aquell poble i complia com li indicaven, podia restar satisfet; ningú no hi patia de fam, ni de doctrina, ni de consell.

En les grans ciutats modernes, les condicions, però, són radicalment diferents. Els veïns no ens coneixem, i el que és més greu, tampoc no coneixem els pobres. Sabem que n'hi ha molts d'aquests, molts més de la proporció que correspondria respecte als poblets forans; sabem que cada jorn s'hi aboquen indigents d'altres contrades; sabem que les malures són molt més complexes i que hi ha moltes més menes de necessitats; sabem que els vicis hi són a gratificant fomentats i que tots ells produeixen novelles xacres, novelles misèries. Sabem també que la pobresa hi és explotada, que alguns ne fan un ofici, que d'altres la prefereixen per droperia, que tendres criatures ne reben els cops... ¿On és l'encontre personal, sense engany, de cor a cor? I, sobretot, ¿on és la solució mitjançant la caritat directa i senzilla?

És palès que la caritat evangèlica, àdhuc ací a Barcelona, és possible i necessària. Els socis de les Conferències de Sant Vicenç de Paül, els qui visiten les presons i els hospitals, es troben quasi sempre en front de pobres sincers i amb ells exerceixen la caritat a la faísó bíblica. La virtut que practiquen raja, diríem, de primera mà; els pobrissons la reben amb aquella escalforeta sobrenatural que va d'ànima a ànima. Però aixequen l'esguard, demaneu-ho als

mateixos de les Conferències; no són suficients, no és possible abastar tota la indigència; encara que fossin deu vegades més, encara que tinguessin cent voltes més de cabals, no seria faedor de resoldre el problema.

D'ací provingueren les associacions benèfiques, que exerceixen ço que podríem anomenar la caritat de segon grau. L'acció caritativa no va directa, no rep l'escalf del cor, ans es transmet mitjançant altres persones, moltes d'elles assoldades, complidores de ço que els és un ofici. D'aquesta manera, l'extensió caritativa abasta un camp molt major; mitjançant hospitals, cases de caritat, institucions de salut, caixes de lloguers, centres d'ensenyament, refugis correctius, llistes parroquials, lligues d'assegurances, congregacions de fidels, etc., etc.; cada mal, cada necessitat, cada indigent, troba el seu remei adequat.

Barcelona pot vanar-se de posseir-ne de tota mena, gràcies als sentiments caritatius dels seus fills, als quals no se'ls pot fer pas el retret d'avarícia, quan no es tracta de negocis (cas en el qual els escau la frase lapidària de Dant), sinó de compassió al proïsme. Compte hagut que no hi ha a Catalunya milionaris, com n'hi havia a Madrid i a les terres del Nord d'Espanya, sinó que l'estament predominant és el mitjà, les deixes i donacions a les entitats benèfiques són proporcionalment més importants que en altres llocs, jo opino.

Si són abundoses les almoines i ben muntats els establiments que les distribueixen, ¿com pot ésser que el problema de la misèria, ni en els millors temps de la dictadura, ni en els pitjors de la República, no aparegui com a solucionat a casa nostra? Llavors i ara, calia torn d'espera per a entrar als hospitals, els presos dormien i dormen damunt jaços de palla infecta que no s'ha canviat en tres mesos, les conferències no donaven, ni donen l'abast, i ara, a més a més, captaires esgarrifosos infesten els carrers.

Quan un fenomen social persisteix malgrat un remei que persistentment se li apliqui (i en aquest cas és el demanar cada cop més a la llarguesa d'aquells qui tenen) no hi ha dubte que el remei és equivocat, ¿o és, a saber, que la malaltia és una altra. Assagem de descobrir-la.

Observar, d'un cantó, el nombre d'hospitals que hi ha, alguns de grossos, molts de petits, destinats a idèntica fi; la multiplicat de germanetes qui vetllen malalts, sota ordres i advocacions distintes; les cases de caritat i de misericòrdia que amb petites variacions es dediquen a la mateixa tasca; les publicacions religioses i les empreses editorials (ara tenim en doina al mateix temps tres edicions catalanes de la Bíblia), que no es fan la competència oberta, però que procuren assegurar-se llurs benefactors i llurs clientele particulars; les esglésies i esglesioles d'iniciativa i de procura regular que s'aixequen munífiques al costat de parròquies pobrament ateses... Cadascuna d'aquestes institucions té la seva corresponent organització de personal, direc-

tors, membres i confreres, fàmuls i criats de servei; quasi totes elles se són bastides magnífics edificis (recordem l'hospital de Sant Pau, on sense tant d'art s'hauria obtingut més eficiència), aspiració latent de moltes institucions, a les quals sembla que un bon munt de pedres les fa arrelar més fermament contra maltempsades (amb quanta evidència ara s'ha vist); totes, i amb raó, tenen la seva capella costejada per ànimes devotes...

Observem, d'altra banda, com resulta difícil la classificació dels pobres necessitats. Qui arrossega una malaltia crònica, però no està enllitat, no cau dintre el reglament de l'associació A; qui jeu en el llit, però és contagiós, no pot entrar en la institució B; qui no arriba a tants anys no s'encabeix en la casa C; qui és ja vellet no és objecte escaient de l'obra D..., i com que totes les associacions benèfiques sobreixen, es valen de les limitacions reglamentàries per a defensar-se contra l'embalum d'aspirants i en front de les classificacions podríem dir, imitant la dita medical, que no hi ha pobreses, sinó pobres. ¡Quantes passes endebades han de donar les persones solícites per a esbrinar on ha d'anar a raure un desvalgut!

De la primera consideració precedent resulta que el cost de la beneficència podria ésser considerablement abaratit si es refonguessin les institucions similars. La reducció en el personal directiu i administratiu, la supressió de bona part dels edificis a aquells destinats i la unificació de capelles, sales d'actes i serveis religiosos i socials faria baixar sensiblement el coeficient d'explotació. El desideratum seria que per a cadascun ordre de necessitats hi hagués una sola institució: un hospital (amb diversos edificis als llocs escaients) per a malalts, una casa de caritat (diversificada també sota una sola direcció) per a pobres, un asil per als desvalguts, etc.

De passada cal fer notar que l'aspecte de la nostra beneficència no és diferent d'aquell que perjudica la nostra indústria. Els mateixos mals s'hi revelen; l'egoisme català pertot, que molts confonen amb l'individualisme, quan, en realitat, som el poble de la terra on menys aguts són els caràcters individuals. Som gent imitadora i egoista; no tenim empena personal.

De la segona consideració anterior ressurt la necessitat que sien garbellats els indigents abans d'adreçar-los a la institució apropiada. Crec que ací hi ha el gran paper de les Conferències de Sant Vicenç de Paül. Elles haurien d'ésser les úniques que classifiquessin i distribuïssin els necessitats, en termes que cap casa no hauria d'admetre'ls sense haver-hi passat primer. Els conferenciants constituïrien l'exèrcit de la recollida benèfica.

Altres punt a considerar és si Madrid i Barcelona han de convertir-se en els únics hospitals d'Espanya. Si no es pren la decisió que (llevat de circumstàncies excepcionals) cada poble, en sentit lat, socorri els seus necessitats, és debades que ens escarremem a solucionar aquest problema. Al contrari, com més caritat fem, més pobres vindran. Inclús s'ha arribat a l'extrem que de diverses províncies llevantines han estat tramesos boigs sols pels trens, a fi que, desemparats pels carrers de Barcelona, ens veiéssim forçats de recloure'ls.

Creiem que l'organització s'imposa, i si els catòlics no la fem, l'Estat laic ens la prendrà pel seu compte.

Llibres nous

Josep Finestres. Epistolari. Volum I. Documents per la història cultural de Catalunya en el segle XVIII. Recollits i publicats pel P. IGNASI CASANOVAS, de l'Acadèmia de Bones Lletres. Biblioteca Balmes, 1933.

El P. Ignasi Casanovas es multiplica en la seva activitat d'una manera que fa perdre l'esma a qui el vol seguir. Dues grans col·leccions empeny endavant des de la seva amagada taula d'estudi. D'una d'elles n'hem parlat en aquestes planes. És la *Biblioteca dels Exercicis*, de la qual n'ha sortit ja el volum IV. L'altra és la *Biblioteca Històrica*, de la qual acaba de sortir el volum VIII, el títol del qual encapçala aquesta nota. Dels volums que han sortit d'aquesta biblioteca, els tres relatius a Balmes i els dos que fan relació a Finestres són els fruits de les suades del P. Casanovas. I quant als que vindran, si a Déu plau, tenim entès que hi ha recollits materials per un altre volum de l'Epistolari de Finestres, per dos volums de l'Epistolari de Dou i encara per altres si hi ha lleure i possibilitats de donar a l'estampa alguns feixos d'epístoles tretes dels papers que guarda l'arxiu de Torres Amat. Tot això no són pas castells en l'aire. El material està recollit i ordenat i de consegüent ja és feta la feina en el que té de més fatigosa.

El present volum de l'Epistolari de Finestres arriba fins a l'any 1756. La seva vida encara va durar fins a l'any 1777. Els corresponents ordinaris de Josep Finestres són dos: la casa Dou, de Barcelona, i Don Gregori Mayans i Siscar, de València. L'amistat de Finestres amb la casa Dou era estretíssima i antiga. Al col·legi de Cordelles havia estat company d'Ignasi de Dou i de Solà, i després a Cervera fou com un segon pare dels fills d'aquell, Ignasi i Ramon Llätzer de Dou i de Bassols, que s'educaren a Cervera a la casa mateixa del seu mestre Josep Finestres.

Les relacions literàries de Finestres amb Mayans començaren l'any 1728 i en fou intermediari el professor cerverí Dr. Blanquet. Van durar fins a la mort de Finestres en 1777, i, amb tot i ésser dos homes ben diferents i en moltes coses de diferent manera de pensar, llur amistat no fou mai trencada. Mayans contribuï molt a fer traspassar les fronteres d'Espanya la glòria de Finestres.

De les cartes dirigides a la família Dou se n'han perdut moltes. Millor s'han conservat les dirigides a Mayans, qui era un exquisit col·leccionador.

En aquest epistolari el lector trobarà un valor literari. Les cartes són escrites en català, castellà i llatí. Les cartes catalanes i castellanques ofereixen als investigadors un bon material lingüístic. En les cartes llatines es pot admirar la puríssima llatinitat de Finestres. També ofereix aquesta col·lecció un valor històric, principalment pel que fa referència a la Universitat de Cervera que en elles es veu néixer, créixer, emmalaltir i agonitzar, i qui diu la Universitat de Cervera diu la cultura catalana de la seva època.

J. R.

L'exemple dels catòlics d'altres països en relació a l'escola

PER J. CIVERA I SORMANI

I

L'Associació d'Antics Alumnes del Col·legi Comtal ha publicat la interessant conferència que va donar el Germà Casimir Fèlix al saló d'actes de la parròquia de Santa Anna, sobre el tema: *L'exemple dels catòlics d'altres nacions amb relació a l'escola*. És natural que sigui interessant aquesta conferència que ha tingut l'encert de publicar aquella benemèrita Associació, perquè els Germans de les Escoles Cristianes excel·leixen extraordinàriament en la ciència pedagògica.

En aquests moments que el problema de l'escola interessa profundament als catòlics perquè els sectaris s'han proposat descristianitzar el poble, és molt oportuna la conferència del docte Germà Fèlix. Cal que els catòlics sàpiguen el que han fet els nostres germans d'altres països que han hagut de lluitar aferrissadament per evitar l'avenç i la consolidació de l'escola laica.

Intentarem extractar els comentaris referents als països estrangers.

Als Estats Units els catòlics han creat en cada parròquia l'escola primària.

Abans que alçar el temple per al culte, alcen l'escola cristiana, graduada i gratuïta. Als Estats Units hi ha llibertat, però els catòlics han de lluitar perquè constitueixen una minoria. En aquell país que té un cens de 140 milions d'ànimes hi ha uns *vuitanta milions* de materialistes que no practiquen cap religió. En alguns Estats hi ha nuclis importants de fanàtics que combaten obertament el catolicisme.

Malgrat, però, els obstacles que s'han de superar, l'Església catòlica avança extraordinàriament, perquè els tribunals de justícia actuen imparcialment. L'Església de Nova-York viu plena d'homes que assisteixen devotament al sant sacrifici de la missa. Aquesta religiositat es deu, no cal dir-ho, a l'escola cristiana.

Els catòlics alemanys han hagut de lluitar heroicament contra el luteranisme. Després del triomf que l'any 1870 va obtenir Bismarck damunt els francesos, va emprendre una campanya contra els catòlics.

El dogma de la infal·libilitat pontifical va servir de pretext per a dividir els catòlics. El canonge Döhlinger fou el cabdill del grup refractari del Concili. Bismarck aprofità l'avinentsa per a la fundació d'una Església nacional i va organitzar un Comitè de reforma catòlica. Una de les primeres disposicions fou la prohibició de l'ensenyança a les Congregacions religioses i, naturalment, l'expulsió dels Jesuïtes (19 de juny de 1872). Diem, naturalment, perquè la Companyia de Jesús té sempre l'honor de rebre les primeres llançades dels sectaris.

Bismarck no va aconseguir desviar els catòlics de Roma. Aquests es van organitzar, i la clerecia es va negar a sotmetre's a una legislació que violava la constitució essencial de l'Església.

L'any 1873, després d'una lluita aferrissada, els catòlics van tenir les seves escoles confessionals tan ben organitzades que, en incorporar-se Alsàcia i Lo-

rena a França, el Govern laic francès no s'ha atrevit a modificar-les.

La Constitució de Weimar, tan lloada pels nostres actuals parlamentaris, reconeix la llibertat d'ensenyament i el dret que els catòlics alemanys sostinguin les seves escoles confessionals. El Govern prussià de Comissaris del Reich, el mes de febrer d'aquest any, aprovà una proposició del Comissari d'Instrucció Pública, la qual facultava la suspensió progressiva de les Escoles, en les quals hom no doni instrucció religiosa als infants.

Segurament desconeixen aquest acord els diputats laics del parlament espanyol.

En la Constitució de Bèlgica de l'any 1831, aprovada després de la independència d'Holanda, es va establir la llibertat d'ensenyança. La llei escolar de 1842 preceptuava la instrucció religiosa obligatòria.

L'any 1879 fou promulgada una llei en virtut de la qual la instrucció religiosa restava exclosa de les escoles públiques. Aquella llei obligava tots els municipis a sostenir escoles. La formació dels mestres era privativa de l'Estat.

En aquells moments de prova, els bisbes belgues, abans que fos discutit i aprovat el precepte del Govern sobre l'ensenyament, van publicar una Pastoral col·lectiva defensant la llibertat d'ensenyança. Els catòlics van protestar contra la llei coneguda amb el nom de "llei funesta" (*la loi du malheur*). Es van crear comissions per a la defensa de l'escola catòlica i es fundaren una diversitat de centres d'ensenyament. Per al sosteniment d'aquests centres que van evitar que els nois anessin a raure a les escoles laiques, hom va poder reunir més de 30 milions de francs. En un any els catòlics van fundar 2.064 escoles lliures. Al cap de dos anys que s'havia iniciat la campanya a favor de la llibertat d'ensenyament, en quasi tots els municipis del reialme funcionava una escola catòlica.

Actualment l'ensenyança primària oficial depèn dels municipis. És obligatori l'ensenyament de la religió i la moral, però poden abstenir-se d'assistir a classe els nois els pares dels quals ho hagin sol·licitat.

Els catòlics belgues han aconseguit un gran triomf. Si nosaltres féssim el mateix també triomfariem. Els catòlics espanyols saben plorar damunt les runes, però no tenen coratge per a construir. Avui no triomfen els qui ploren, sinó els qui tenen fortitud per a fer triomfar el dret i la justícia.

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

Catalunya Social?

El problema del català literari

PER JOSEP CALVERAS

La restauració del llenguatge literari català en els cent anys que portem de reinaxença ha passat per tres estadis ben definits: el conreu espontani de la poesia i la prosa poètica; els primers assatjos de la prosa didàctica amb solucions individuals i oposades pels nous problemes de gramàtica i diccionari; l'organització científica de l'estudi de la llengua catalana i l'acceptació general d'una uniformació improvisada d'ortografia, gramàtica i diccionari.

L'abrandament poètic obrat pel romanticisme entrant el segle XIX, produí en totes les altres literatures un renovellament de llenguatge sense dificultats especials pels escriptors, que disposaven d'una llengua literàriament formada i en ús plenissim segles arreu. En canvi, "en la literatura catalana s'havia de començar per la restauració total de la llengua literària i cada escriptor s'havia de treballar ell mateix el lèxic i la gramàtica. Però el goig intern de produir en la llengua dels sentiments íntims els feia passar per sobre d'aquestes dificultats, gairebé sense adonar-se'n. No tenien a disposició els textos de la llengua antiga, que no foren coneguts sinó molt modernament, tot i l'aspecte recerquista del parlar arcaic en les primeres provatures, ni l'ajut de gramàtiques i diccionaris i altres treballs lingüístics, que tot el que d'això conegué el segle XIX era molt rudimentari. Així i tot, portats per la inspiració i l'instint de la llengua i anant a poar el llenguatge pur de les encontrades pàgines, passades les indecisions de qui dona les primeres passes, arribaren aviat a crear per la bella literatura un llenguatge ric, harmònic i coherent, ni arcaïtzant, ni diferenciador sistemàtic del castellà, ni seguidor obligat del francès, sinó una efloració de la llengua viva del segle XIX, dignificada pel gust literari dels que tenien veritablement ànima d'artistes" (1). La publicació dels volums dels Jocs Florals de Barcelona, amb l'ortografia que s'hi establí, fou una norma per les altres publicacions catalanes i produí una uniformació prou passadora de l'ortografia en les publicacions poètiques de Catalunya, València i Balears.

Si l'època de reflexió gramatical, iniciada pels nous problemes de la restauració de la prosa didàctica, hagués comptat amb filòlegs ben formats lingüísticament i literàriament ben orientats, per comptes d'un seguit d'innovacions i provatures que portaren una desorientació general i una democràcia tan atrevida com indocumentada, per no dir una anarquia, en el camp de la gramàtica, hauria vingut la consagració dels encerts espontanis dels primers renaixentistes, mitjançant una revisió que sense desnaturalitzar-los els perfeccionés, completés i reglamentés, i així convertís el llenguatge restaurat de la poesia en un instrument apte pel conreu integral del català.

Però quan els primers filòlegs catalans científicament preparats a l'estranger per l'estudi de la nostra llengua començaren a treballar conjuntament en el nou Institut de la Llengua Catalana, l'estat caòtic creat per les teoritzacions innovadores dels diletants

demanava urgentment una uniformació. La necessitat d'unes *Normes* d'ortografia era sentida de tothom, i les que l'Institut d'Estudis Catalans adoptà per les seves publicacions aconseguiren aviat una acceptació general. Però les *Normes* demanaven una aplicació a tot el diccionari, i a més de l'ortografia hi havia altres problemes de gramàtica i de lèxic per resoldre i uniformar. Aquesta revisió i reglamentació urgent de la nostra llengua, per bona sort de Catalunya, trobà l'abnegat gramàtic Pompeu Fabra, que la prengué pel seu compte i la sabé imposar als escriptors. L'estat general d'individualisme atrevit necessitava una mena de dictadura, amb un gramàtic únic i imperant, que donés lleis precises, pràctiques i amb un mínim possible d'excepcions. Raons de les lleis, ben poques i fonamentades més en les necessitats socials de la llengua que no pas en principis lingüístics i estilístics. Quan la llengua hagués retrobat el seu estat normal, seria l'hora de retornar-li l'ús de tots els seus drets fins el de la revisió de l'obra dictatorial, el més delicat de tots.

Alguns cregueren que s'hauria arribat a la normalitat per vies més democràtiques, i amb més estalvi de violències per la llengua i pels escriptors. Sense negar la possibilitat i fins la probabilitat d'una uniformació espontània, nascuda del lliure intercanvi, si entraven a produir escriptors lingüísticament i literària ben preparats, que sentissin l'ànima de la llengua i estrebessin en l'obra dels primers renaixents, de totes maneres el camí hauria resultat llarg. Ara amb una vintena d'anys n'hi ha hagut prou per retornar a la normalitat, i hem arribat a l'hora que s'endeuina en el mateix dictador la necessitat sentida de revisar la seva obra, com aquell qui diu, de donar compte de l'ús que ha fet del seu poder.

Ha acabat, doncs, l'etapa de dictadura d'un sol gramàtic, i ja és hora que collaborin novament en l'obra del millorament progressiu del català literari tots els que hi poden aportar una contribució estimable, però sense tornar a l'individualisme indocumentat i atrevit que produí la desorientació passada i malmeté l'obra dels primers renaixents. Per això cal que a la dictadura succeïxi una aristocràcia d'hommes especialitzats en estudis lingüístics i de criteri literari ben orientat, que puguin documentar a fons els escriptors, perquè aquests, obrant amb coneixement de causa, consagrin les solucions que representen un avenç positiu, sense necessitat de més indecisions i reculades.

Naturalment caldrà fer una revisió de l'obra realitzada fins avui, no amb esperit dur i de ressentiment, sinó amb benevolència agraïda i generosa pel dictador, que ens ha deixat codificada la seva tasca lingüística en una *Gramàtica* i un *Diccionari General de la Llengua Catalana*; això és, no pot destruir sistemàticament tota la seva obra, sinó per conservar-ne tot el que té de sòlidament establert, esmenar-ne les desviacions, i completar les llacunes amb l'estudi dels problemes de gramàtica i diccionari que són encara per encetar.

En aquest nou estadi que comencem és indispen-

(1) *Història sumària de la Literatura Catalana*, pàg. 326.

sable més que mai portar avant conjuntament la ciència pura i aplicada de la llengua catalana. La ciència pura o lingüística, a l'objecte d'estudiar cada dia amb més amplitud els fets vius i antics de la llengua per analitzar-los, classificar-los, relacionar-los i donar una explicació de l'origen i evolució llur; i la ciència aplicada, per aprofitar els resultats de la ciència pura en el desplegament progressiu del llenguatge literari, i així perfeccionar cada dia més la gramàtica i el diccionari.

Ara aquest treball de ciència aplicada, si de veritat ha d'ésser científic i no un pur pragmatisme de tanteig o d'arbitrarietat, ha de motivar les solucions pràctiques amb una teoria completa i coherent del que ha d'ésser la llengua literària i amb una gradació lògica i constant de criteris selectors, i segons aquestes normes científiques ha d'anar aprofitant tots els coneixements de llengua que la ciència pura del llenguatge vagi atresorant. Això vol dir que totes les regles que formuli la gramàtica i totes les definicions

de significats i usos de les paraules que estableixi el diccionari han de tenir un fonament raonat, que si en les edicions populars de vulgarització pot deixar-se de consignar, no pot ésser desconegut de qui voldrà actuar com escriptor conscient i responsable en el nou estadi que ara comença de perfeccionament del llenguatge literari uniformat.

Mai han faltat professionals, per pocs que hagin sigut, que han judicat així de l'estat present de restauració de la nostra llengua literària. Desitjosos d'empènyer eficaçment el seu perfeccionament definitiu, estaven disposats a entrar sense traves en l'estudi científic de la llengua i en l'aplicació al llenguatge literari. Ara que no volent tornar a comprometre l'estat normal d'unificació venturosament aconseguit, començaren ells mateixos per acceptar les lleis dictatorials, tot i reservant-se el dret de revisió per l'hora i en la forma que no pogués desorientar els esperits de la multitud, que necessiten normes pràctiques i constants.

(Pròleg de *Consultes de Llenguatge*, pàgs. 5-9.)

Moviment catòlic

Els cristians alemanys. — El Protestantisme alemany, d'ençà de la guerra europea, havia portat una vida lènguia i anèmica. Faltat d'unitat espiritual i deslligat d'un poder polític que l'articulés, cada dia perdia posicions amb tot i comptar amb dues terceres parts dels habitants del Reich. Les campanyes de l'ateisme militant si deixaven sentir la seva acció en els rengles dels catòlics, la seva influència era insignificant, comparada amb els estralls causats als rengles de l'església evangèlica.

El desplegament del nacional-socialisme ha secundat la idea de crear una església nacional evangèlica per tal d'unificar el *dogma* i l'organització protestant.

Aquesta església nacional hauria d'estendre's de Riga a Estrasburg i des del mar del Nord fins a la frontera oriental d'Àustria. La constitució d'aquesta església hauria d'ésser una expressió religiosa de l'alemany dels temps actuals: domini del millor sota la direcció d'un cap elegit, el qual hauria de tenir la missió d'assenyalar la manera d'ésser de l'alemany en les seves relacions amb Déu. Cal tendir a la formació d'una església popular que sigui l'expressió de la fe del poble alemany en consonància amb l'estat actual que és l'estat nacional-socialista. El nacional-socialisme reclama la llibertat de totes les confessions religioses en tant que no posen en perill l'existència de l'Estat, o no topen amb els costums i amb la moral de la raça germànica. L'Estat confessa que no vol ni pot renunciar al treball d'unificació. Solament la penetració de l'Església i l'Estat pot provocar la reacció necessària que la nació necessita per a la consecució dels seus objectius. La futura església nacional haurà d'establir una confessió inequívoca de l'Evangeli, haurà de prendre una posició clara sobre aquells passatges de l'Antic Testament i de la Bíblia que no es consideren com a Revelació i haurà de reconèixer l'Estat, el poble i la raça com la gran trilogia de creació divina. Algunes esglésies protestants regionals ja tendeixen cap a l'organització d'aquesta església nacional, especialment l'església evangèlica de Frankfurt.

Els bisbes d'Alemanya, que vetllen amb una gran diligència la part de l'Església catòlica que els ha estat confiada en aquell país, s'han donat compte del perill que comporta la creació d'una església evangèlica nacional-socialista. Evidentment, l'Església catòlica entrarà en conflicte amb el nacionalisme abrandat. Darrerament el canceller Hitler ha cridat el bisbe d'Osnabruck que havia protestat per la destitució arbitrària de funcionaris catòlics i les manifestacions que li féu el canceller no van pas ésser massa falagueres per a l'Església.

Davant la situació difícil dels catòlics els arquebisbes de Colònia i de Paderborn van ordenar pregàries especials durant la passada Setmana Santa. El conflicte entre l'Església i el nacional-socialisme vindrà i no es farà esperar. En les relacions entre l'Església i l'Estat hi ha una sèrie de punts, entre ells els de les federacions de joventuts, que fàcilment donaran lloc a malentesos.

Ciutat del Vaticà. — Atenent el desig del Papa Pius XI, s'ha establert a la Ciutat del Vaticà una assegurança d'accidents per a tots els funcionaris, dependents i obrers. Fins ara, a base de les lleis fonamentals de l'Estat del Vaticà els funcionaris i obrers estaven assegurats segons les prescripcions italianes. El governador de la Ciutat del Vaticà ja ha redactat un projecte d'assegurança col·lectiva pròpia, segons els desigs del Papa.

Les persecucions contra els jueus alemanys. — El Cardenal Verdier, de París, va ordenar pregàries als sacerdots i fidels de la seva diòcesi per tal que cessin els mals que afligeixen actualment els jueus, tota vegada que tots som fills d'un mateix Pare.

Altrament el *Catholic Times*, diari anglès que s'havia fet ressò de les protestes dels catòlics americans per les persecucions contra els jueus alemanys, en el número del 31 de març constata que les persecucions dels jueus a Alemanya no són tan grans que hagin hagut de provocar una protesta universal, i observa molt justament que les cruels persecucions de què són víctimes els catòlics de Rússia, de Mèxic i d'Espanya no han tingut una sola protesta per part de la Premsa jueva.

Cada dia hom pot observar que la gran Premsa

està a la mercè dels jueus i dels enemics de l'Església. Quan els catòlics espanyols som objecte de vexacions són els catòlics alemanys, holandesos, austríacs, hongaresos, belgues, francesos i argentins els que protesten. Els jueus han callat. I és natural. Si un

Ministre d'Instrucció Pública d'Espanya, don Fernando de los Ríos, ofereix un asil i un retorn a Espanya als jueus dels Balcans, és molt natural que els jueus intel·lectuals i la Premsa jueva guardin un gran silenci.

L'evolució de Rússia

III. CONSTITUCIÓ I ADMINISTRACIÓ

La constitució soviètica es basa en el sistema de consells. Responent al caràcter d'un estat de classe, la constitució no coneix pas una distinció entre el poder legislatiu i l'executiu. Teòricament el proletariat transfereix el poder als consells (soviets). Són electors i elegibles tots els ciutadans de més de 18 anys que es guanyen la vida amb un treball útil: obrers, soldats de l'exèrcit roig, funcionaris soviètics, petits pagesos. En són exclosos els empresaris, els comerciants, els sacerdots, els rendistes, membres de l'antiga policia, els boigs i els facinerosos. Els consells locals són elegits per elecció directa de la següent manera: un diputat per cada 1.000 habitants de la ciutat i per cada 100 de la pagesia. Aquests elegeixen diputats pel districte; d'aquests en surten els diputats de la circumscripció i aquesta elegeix els diputats de la província. L'última instància la forma el congrés de tots els consells russos, integrat per uns 1.000 diputats, que es reuneixen una vegada cada any. El soviets de cada grau té facultat legislativa i executiva. En cada moment (i en teoria), els soviets poden ésser dissolts pels seus electors. Per dur a la pràctica els afers d'administració cada soviets nomena una comissió amb plens poders, la qual té les mateixes atribucions que el consell. L'òrgan permanent del congrés dels consells és el Comitè central executiu, que es reuneix cada dos mesos. El consell dels comissaris del poble porta els afers i està integrat per 18 membres.

La República soviètica-socialista-federal russa està dividida en set repúbliques federades que estan subdividides en vint-i-dues circumscripcions anomenades "Kraj" o "Oblastj" o repúbliques soviètiques autònomes, segons que es faci referència al seu aspecte econòmic o nacional.

En 1929 es va prendre el tipus administratiu Okrug, petita circumscripció. En 1930 la república mahometana de Kanton ja l'abandonava. La unitat administrativa més petita és el Rayon, que està sota sota del Kraj. Els Rayons se subdivideixen en municipis. Les ciutats, i els centres administratius de la regió formen circumscripcions a part.

Al costat d'aquesta estructuració de l'estat, les funcions dels diversos organismes del qual molt sovint entren en col·lisió, hi ha la KPR, en l'oficina

política de la qual resideix el poder i es fa el nomenament de les autoritats. Des d'allí una dotzena de cabdills bolxevics governen la immensa Rússia; aquests cabdills, per altra banda, són governats per una o dues persones. L'oficina política dona als funcionaris soviètics, per mitjà dels seus òrgans, tots els comanaments del partit que adquireixen un caràcter legislatiu.

El sistema de consells, que havia de representar una descentralització, ha estat tot el contrari. Tota la legislació d'un consell o soviets pot ésser anul·lada pel consell superior. Això fa que, de fet, tota la força legislativa està en mans dels funcionaris escollits amb molta diligència per l'oficina política central. El novè congrés dels consells (1922) tot ho fa dependre de les autoritats o funcionaris. El tribunal de darrera instància per a presentar queixes, creat en 1919, no ha servit per a res.

La llei judicial de 1922 confia als soviets l'elecció dels jutges per un any, i ells mateixos els poden destituir. També els pot destituir el comitè executiu central, si les seves sentències són inconciliables amb l'esperit de les lleis i amb els interessos dels obrers. El tribunal suprem és elegit pel president del comitè executiu central. Des de 1922 existeix el col·legi d'advocats de l'estat, el qual no sols ha de presentar les querelles davant del jutjat, sinó que també ha de comprovar l'actuació dels funcionaris conforme o disconforme amb la revolució i pot querellar-se contra els decrets ilegals i atacar els decrets i les lleis dels soviets. L'activitat d'aquest col·legi, però, està totalment subordinada a les directives revolucionàries, la qual cosa fa que res no en poden esperar aquells que han estat perjudicats en llurs drets.

IV. ELS FONAMENTS DE L'ECONOMIA RUSSA

Rússia i Xina són els dos grans països on la nació dominadora i les colònies estan unides. El país colonial de la Xina està separat per la gran cordillera del Tibet; els Urals, a Rússia, no estableixen cap frontera. Les comunicacions amb la Sibèria no ofereixen cap obstacle. L'extensió immensa, inacabable de Rússia, influeix damunt tots els aspectes de la seva vida i, singularment, en la seva economia. L'home d'occident topa immediatament amb les fronteres. L'excés de població fa que les activitats s'intensifiquin. Això no passa en aquest país. Es podrien rompre, durant segles, terres verges, sense que mai s'acabessin. L'extensió exorbitant ofereix

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrixa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

moltes possibilitats, no, però, possibilitats bones a tot arreu. Ara que s'ha repartit la propietat falten els braços i les iniciatives per a desenrotllar una economia de gran envergadura. Rússia és un país típicament continental. Els camins del mar són molt lluny; durant una gran part de l'any, el glaç els bloqueja. Les vies indirectes pel mar del Nord i pel mar Negre estan en mans estranyes. De temps que Rússia ha cercat una lliure sortida al mar; sempre, però, ha topat amb els obstacles d'Anglaterra o dels mandataris d'aquesta. Aquí hi ha l'explicació de les rivalitats russo-angleses. Tots els pobles marítims es caracteritzen per llur individualisme, en canvi en els països d'extensions immenses, com Rússia, entra el collectivisme; l'individualisme no té cap raó d'existir. L'extensió de Rússia és suficient per a produir tot el que fa falta als russos. El clima, però, mata totes les esperances. La Rússia del nord està poblada de boscos immensos. Els estius curts i boirosos alternen amb les llargues hivernades de fred, de gel i de neu. Gairebé ni hi pot viure la població semisalvatge. L'emigració per temporades cap al centre i cap al sud de Rússia es fa impossible. No hi ha carreteres ni vies de comunicació. Els homes devenen fatalistes. La iniciativa individual no condueix a res. Cap al sud els boscos s'aclareixen i comença l'estepa. Aquí hi ha regions de terra negra, d'una fertilitat fantàstica. Aquí, però, són necessàries les pluges primaverals. Plou massa aviat o massa tard; automàticament compareix la fam. Contra la naturalesa l'home és impotent. Hi falten les grans muntanyes amb neu per a construir els estiatges. L'home ha d'esperar aquí impassiblement allò que Déu vol donar-li.

Des de l'Ukrània al Volga, i fins al nord de Rússia, s'ouen les mateixes melodies. L'espai és a Rússia ço que condueix l'home fatalment al pensament d'una economia collectivista i d'extensió.

La idea dominant que Rússia és eminentment un país agrícola, és una idea equivocada. Baldament el 80 per cent dels russos siguin pagesos, de cap ma-

nera Rússia és un país agrícola com l'Argentina o el Canadà. El cinturó de terra plana de Rússia comprèn cinc zones. Al nord l'agricultura hi és impracticable. Ho impedeix el fred, que arriba a 70° i també el sol infernal de l'estiu. El clima de la regió dels arbres amb fulla perenne és més propici. La zona de la terra negra és molt fèrtil; és però, exposada a moltes secades. En canvi, el clima del desert és molt bo per a les plantacions de cotó, tabac, vi, albercocs, etc. La natural indigència ha introduït el sistema de grans explotacions per tal d'evitar els perjudicis de la mala anyada i per tal d'obtenir una certa renda de la terra. Rússia no és un país favorable a la petita propietat.

Si els bolxevics han introduït el collectivisme de l'estat i creen una gran indústria moderna estatal no és pas solament doctrina del partit comunista.

La pressió feta damunt dels pagesos per part de l'estat pot substituir l'absència d'individualisme i contribuir al progrés de l'agricultura. Per altra banda, el desenrotllament d'una indústria totalment moderna a gran escala pot donar ocupació a la població que, fins ara, cada any ha crescut de tres milions.

FERROS I METALLS EN TUBS, PLANXES
I BARRES, EINES I ACCESSORIS PER A
MAQUINÀRIA, VIDRES I CRISTALLS

JOAN MAGRI

Sucursal a SABADELL:
Rambla, 65 :: Tel. 1938

Méndez Núñez, 14
Telèfon 17257
BARCELONA

Una cosa nova! CUBITOS CENOVIS

amb extracte de vitamines completament vegetals

Dos "cubitos" 0'25 ptes.

Dipòsit General:

Casa Santiveri, S. A.

CALL, 22 - BALMES, 5 - TRAFALGAR, 7 - MALLORCA, 247

SUCURSALS

- N.º 1 ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Laureano Miró, 59 (encreuament de
les carreteres de Madrid i Cornellà)
- N.º 2 GARATGE I TALLERS DE
REPARACIÓ
Sepúlveda, 148 i 150 - Vilarroel, 35
Floridablanca, 121 - Telèfon 31510
- N.º 3 SECCIÓ DE LUBRIFICANTS
Passatge de la Pau, 9 - Telèfon 13386
- N.º 4 MAGATZEMS
Carreró de Sant Antoni
- N.º 5 ARAGÓ, 188 i 190
xamfrà Muntaner - Telèfon 33254
- N.º 6 LLEIDA
Plaça Catalunya, 7 - Telèfon 390
- N.º 7 GIRONA
Gran Via de Jaume I - Telèfon 172
cantonada Plaça Marquès de Camps
- N.º 8 PALMA DE MALLORCA
Carrer de Sant Miquel, núm. 326 i
Avinguda de Comte Sallent, 29 bis

SERVICE STATION, S. A.

LA CASA MÉS IMPORTANT EN

GASOLINA, PETROLI, NEUMÀTICS, LUBRIFICANTS, ACCESSORIS
EINES, FERRETERIA I TOT QUANT PERTANY A L'AUTOMOBIL
VENDA A L'ENGRÒS I DETALL

CASA CENTRAL:

Aragó, 270 - 272 i
Passeig de Gràcia, 45

Telèfon 11550
BARCELONA

PRIMERA COMUNIÓ

Bells
recordatoris
del dia més
feliç

N.º 26. Cada estampa, 75 ctms.

DEVOCIONARIS • ESTAMPES
OFRENES PRIMERA COMUNIÓ

FOMENT DE PIETAT. ~ Duran i Bas, 11

Estampes a un
o diversos colors.

Diferents tamany
i preus.

N.º 21. Cada estampa, 75 ctms.

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Àngel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia

Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS**Ultra**

SIMPLEX

ASPIRADOR
PARA EL
POLVO

EL MAS ECONOMICO

CASA ROSICH

RDA. S. PEDRO, 7

PUERTA DEL ÀNGEL, 25

TAPINERIA, 33

TELEFONOS:

19923 y
19613

Demosstraciones gratis a domicilio

PUBLICACIONS DE L'OFICINA ROMÀNICA

**Consultes
de
Llenguatge**

QUADERN PRIMER

pel

SECRETARI DE REDACCIÓ

130 pàgs.

2 pessetes

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona

RUBI

35

(Barcelona)

"ENDAVANT"

FRANQUEO
CONCERTADOCATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA